

Bruxelles, den 2. maj 2023
(OR. en)

8863/23

**Interinstitutionel sag:
2023/0079(COD)**

**COMPET 380
IND 202
MI 348
POLCOM 72
WTO 58
RELEX 519
RECH 154
CODEC 739**

NOTE

fra:	formandskabet
til:	De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet
Vedr.:	Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om fastlæggelse af en ramme for at sikre en sikker og bæredygtig forsyning med kritiske råstoffer og om ændring af forordning (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 og (EU) 2019/1020 – Orienterende debat

Hermed følger til delegationerne en note fra formandskabet om forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af en ramme for at sikre en sikker og bæredygtig forsyning med kritiske råstoffer og om ændring af forordning (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 og (EU) 2019/1020 med henblik på den orienterende debat på samlingen i Rådet (konkurrenceevne) den 22. maj 2023.

**Note fra formandskabet med henblik på politikdrøftelsen om retsaken om kritiske råstoffer
på samlingen i Rådet (konkurrenceevne) den 22. maj**

EU har indledt en udvikling med henblik på at blive klimaneutralt senest i 2050. For at nå dette mål er EU nødt til at udvikle og producere en bred vifte af nulemissionsteknologier, som kræver kritiske og strategiske råstoffer. Kritiske og strategiske råstoffer befinder sig i begyndelsen af mange industrielle forsyningskæder. De er ikke kun nødvendige for den grønne og den digitale omstilling, men også for at styrke EU's konkurrenceevne på lang sigt og for at opretholde vores modstandsdygtighed og sikkerhed. Disse råstoffer er også uundværlige for strategiske sektorer såsom sundhed, rummet og forsvar. Forstyrrelser i forsyningskæden kan have betydelige negative følger for EU's industri og sikkerhed og for opfyldelsen af EU's politiske mål.

Efterspørgslen efter kritiske råstoffer har aldrig været større. På grund af de store globale investeringer i rene teknologier, den digitale transformation og de øgede forsvarsbehov i lyset af Ruslands invasion af Ukraine forventes efterspørgslen at stige kraftigt i de kommende år. Den samlede globale efterspørgsel efter mineraler vil stige to til fire gange i løbet af de næste 20 år, og efterspørgslen efter batterirelaterede råstoffer såsom lithium forventes at stige til op til 42 gange det nuværende niveau. Desuden skønnes efterspørgslen efter sjældne jordarter såsom neodym, dysprosium og praseodym, der er nødvendige til fremstilling af permanente magneter – som for eksempel anvendes i vindmøller og elektriske køretøjer – at stige med omkring 250 % i perioden 2020-2030.

I dag er EU stærkt afhængigt af import af kritiske råstoffer. Den globale produktion af kritiske råstoffer er i stor udstrækning koncentreret i nogle få lande i verden. EU er for eksempel stærkt afhængigt (over 90 %) af Kina med hensyn til lette sjældne jordarter og tunge sjældne jordarter, gallium og magnesium. Af EU's efterspørgsel efter permanente magneter dækkes 98 % endvidere af import fra Kina. EU er også stærkt afhængigt af nogle få lande med hensyn til forarbejdning og raffinering af råstoffer. For eksempel kontrollerer Kina 56 % af verdens kapacitet for så vidt angår raffineret lithium og 58 % for så vidt angår raffineret mangan, og 63 % af verdens kobolt, der anvendes i batterier, udvindes i Den Demokratiske Republik Congo, mens 60 % raffineres i Kina. Sydafrika dækker 71 % af EU's behov for platinmetaller, og Tyrkiet står for 98 % af EU's forsyning af borat. Nogle af disse lande deler ikke de europæiske værdier eller lever ikke op til de europæiske miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige standarder. Dette tydeliggør behovet for at søge efter forskellige former for samarbejde og for at styrke EU's handelsforbindelser med pålidelige partnere, for eksempel gennem frihandelsaftaler eller strategiske partnerskaber.

Kritiske råstoffer er blevet en brik i et geopolitisk spil, hvor EU er nødt til at være en vigtig aktør. Det er indlysende, at det er nødvendigt at diversificere kilderne til kritiske råstoffer og sørge for forsyningssikkerhed for at gavne EU's industri og garantere, at EU vil være i stand til at nå sine klimamæssige og digitale mål og opfylde sine forsvarsbehov. Med henblik herpå er EU nødt til at fokusere på at diversificere sin import, men også på at styrke sin egen kapacitet med hensyn til udvinding, forarbejdning og genanvendelse af kritiske råstoffer.

Selv om EU har store lejer og miner i drift, er det en mindre aktør inden for udvinding, forarbejdning og genanvendelse af kritiske og strategiske råstoffer. Genanvendelsesandelen for mange råstoffer er under 1 %. EU har geologisk potentiale, men Europa er generelt underudnyttet af mange årsager, og en omfattende regelbyrde er en af dem. For eksempel går kun omkring 2 % af de globale investeringer i efterforskning til EU's medlemsstater. Dette er et område med uudnyttet potentiale. Siden 2018 har Europa-Kommissionen sammen med repræsentanter for medlemsstaterne (medlemmer af EU's Råstofforsyningsgruppe) indsamlet oplysninger om projekter vedrørende kritiske råstoffer. Databasen indeholder i øjeblikket data om reserver og ressourcer fra 22 lande om 26 kritiske råstoffer og 7 yderligere råstoffer. Den største flaskehals for iværksættelse af EU-udvindingsprojekter er de langvarige, fragmenterede og uforudsigelige tilladelsesprocesser. Desuden hæmmes investeringer af utilstrækkelig efterforskning af europæiske mineralressourcer, uoverensstemmelser mellem miljøpolitikker og investeringsfremmende politikker og ringe offentlig accept af minedrift.

For at behandle disse spørgsmål og sørge for sikker, diversificeret og bæredygtig forsyning af kritiske råstoffer til EU forelagde Europa-Kommissionen den 16. marts en meddelelse og en forordning om kritiske råstoffer. Dimensionen vedrørende ekstern politik behandles i vid udstrækning i meddelelsen, mens forordningen omhandler dimensionen det indre marked og den industrielle dimension.

Forordningen om kritiske råstoffer bygger på fire søjler. For det første foreslås det i forordningen at medtage listen over kritiske råstoffer og en ny liste over strategiske råstoffer inden for rammerne af forordningen og dermed kodificere dem i lovgivningen. Samtidig foreslås der i forordningen benchmarks for at forbedre kapaciteten til udvinding, forarbejdning og genanvendelse af kritiske råstoffer i EU og for at styre diversificeringsindsatsen. For det andet foreslås der i forordningen nye foranstaltninger til styrkelse af den europæiske kapacitet vedrørende kritiske råstoffer i hele værdikæden, for eksempel en ny ramme for udvælgelse og gennemførelse af strategiske projekter, som kan drage fordel af strømlinede tilladelsesprocesser, og forordningen fastsætter nationale krav vedrørende udarbejdelse af efterforskningsprogrammer i Europa. Herudover skal medlemsstaterne sørge for, at alle projekter vedrørende kritiske råstoffer får et centralt kontaktpunkt for alle relevante tilladelser. I forordningen foreslås der også en række foranstaltninger for at øge genanvendelsen og nyttiggørelsen af kritiske råstoffer og sikre europæisk kapacitet. For det tredje fastsætter forordningen tiltag for at forbedre EU's beredskab og afbøde forsyningsrisici. Endelig vil der blive oprettet en fælles forvaltningsstruktur i form af et udvalg, der skal rådgive om og koordinere gennemførelsen af de foranstaltninger, der er fastsat i forordningen, og drøfte EU's strategiske partnerskaber med tredjelande.

En udfordring for mineindustrien er, at beliggenheden af grundfjeldslejer er et resultat af geologiske processer, og derfor kan minerallejer ikke flyttes i modsætning til andre industrielle aktiviteter. Der er altid konkurrerende interesser, når der foreslås en ny mine eller foretages efterforskning. For at målene i forordningen om kritiske råstoffer kan nås, er det nødvendigt, at den skaber den rette balance mellem forskellige, undertiden modstridende, interesser og dermed muliggør øget EU-produktion, samtidig med at høje miljøstandarder fastholdes. Afbødning af eventuelle negative indvirkninger – miljømæssige eller sociale – er lige så vigtig for projekter i tredjelande.

Ministrene opfordres til at udveksle synspunkter om følgende spørgsmål:

- Er de foranstaltninger, der foreslås i forordningen om kritiske råstoffer, tilstrækkelige til at opfylde Kommissionens ambition om at styrke EU's udvindings-, forarbejdnings- og genanvendelseskapacitet?
 - Skaber Kommissionens forslag den rette balance mellem konkurrerende interesser, for eksempel mellem miljøstandarder og behovet for øget EU-udvinding, -forarbejdning og -genanvendelse af kritiske og strategiske råstoffer?
 - Hvordan kan vi øge den sociale accept af minedrift i EU's medlemsstater?
-